

BARNENS #1 FRAMTID

EN TIDNING FRÅN PLAN INTERNATIONAL SVERIGE NUMMER 1 : 2017

Sierra Leone
vågar se framåt

”Det finns inga
starkare människor
än flyktingar”

Tävling för faddrar!

Resa till Östtimor

TRYGGARE STAD

Så blir Hanoi säkrare för tjejer

FOTO: SUSANNE KRONHOLM

FLICKORS RÄTTIGHETER VIKTIGARE ÄN NÅGONSIN

Det har gått några månader sedan jag började som generalsekreterare på Plan International Sverige. Under den här tiden har jag lärt mig mycket – och imponerats starkt – av allt det arbete som vi genomför runt om i världen. Nyligen var jag också på mitt första besök i ett av de länder där Plan International arbetar: Egypten. Jag träffade människor som arbetar mot kvinnlig könsstympning i byar och samhällen och jag blev väldigt tagen av hur starkt engagemanget är. Det var också spännande att se hur vi har etablerat ett förtroendefullt samarbete med lokalsamhället, inte minst med de män som traditionellt har ett stort inflytande. Just detta är viktigare än vad man tror, för när den lokale imamen kunde säga att könsstympning inte hade något med islam som tro att göra så har det en enorm betydelse för möjligheterna att lyckas i arbetet. Erfarenheterna från Egypten – och många andra länder – visar hur viktigt det är att arbeta tillsammans med hela samhället för att därigenom, steg för steg, förändra skadliga normer och värderingar. Det här är ingenting som går fort, därför krävs det att vi verkar långsiktigt.

Ett annat exempel på detta är Plan Internationals arbete i Vietnam som vi berättar om i detta nummer av Barnens Framtid. I huvudstaden Hanoi arbetar vi för att flickor och unga kvinnor ska kunna känna sig trygga i stadsmiljön och inte behöva riskera att utsättas för trakasserier och övergrepp. I detta arbete samarbetar vi bland annat med det kommunala bussbolaget – ytterligare ett exempel på hur vi skapar oväntade samarbeten för att stärka flickors rättigheter.

Just frågan om unga flickor och deras rätt till sina egna kroppar är en av de viktigaste frågor som vi på Plan International arbetar

med. Vårt arbete med #childmothers – unga mödrar – har fått stor uppmärksamhet världen över. I vår visas också Plan Internationals utställning i FN-huset i Genève, i samband med det årliga högnivåmötet i rådet för mänskliga rättigheter.

Samtidigt som det finns många som är engagerade för flickors situation möter vi idag krafter som vill inskränka flickors och kvinnors rättigheter. USA:s nytilträdde president har beslutat att dra in det amerikanska stödet till organisationer som inom sitt arbete kring sexuella rättigheter också förespråkar rätten till abort. Detta riskerar att få långt vidare konsekvenser, exempelvis vad gäller ungas tillgång till preventivmedel och sexualundervisning, och därmed kraftigt begränsa flickors och kvinnors rätt att fatta beslut om sina egna liv och sin hälsa. Därför är det oerhört viktigt att vi fortsätter vårt arbete för flickors mänskliga rättigheter.

I mars har det gått 80 år sedan Plan International bildades. Under dessa år har utvecklingen i världen på många sätt gått framåt. Just därför får det inte stoppas nu. Om vi ska nå de Globala Målen och lyfta människor ur fattigdomen så måste flickors rättigheter stärkas. De senaste decennierna har vi haft en positiv utveckling och fattigdomen har minskat, något som den nyligen avlidne professorn och folkbildaren Hans Rosling så ofta konstaterade.

Så avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla er faddrar som gör vårt arbete möjligt!

Mariann Eriksson

Generalsekreterare, Plan International Sverige

Plan International är en internationell barnrättsorganisation som arbetar för och tillsammans med barn. För Plan International är barn i världen en kraft som kan påverka sin egen utveckling.

Plan International:

- stödjer utvecklingsarbete på gräsrotsnivå tillsammans med barnen och utifrån deras rättigheter och behov
- hävdar barns rättigheter
- ökar förståelsen mellan olika kulturer och människor
- arbetar utifrån FN:s barnkonvention

Plan Internationals arbete finansieras främst genom fadderskap. Som fadder stödjer du utvecklingen i barnets närmiljö. Dina pengar går alltså inte till något enskilt barn utan bidrar till att många får det bättre.

Plan International är en religiöst och politiskt obunden organisation som ingår i ett internationellt nätverk av 69 länder. Det gör Plan International till en av världens största biståndsorganisationer som arbetar med barn.

Vår verksamhet utvecklas ständigt. Aktuell information får du på vår hemsida:

www.plansverige.org

Telefon: 08-58 77 55 00
Telefontid mån-tors:
09.00–12.00, 13.00–20.00
fre: 09.00–12.00, 13.00–16.00
Fax: 08-58 77 55 10

Fadderbidrag:
Pg: 90 07 01-4, Bg: 900-7014

Övriga bidrag:
Pg: 90 07 31-1, Bg: 900-7311

BARNENS FRAMTID ges ut av Plan Sverige Produktion & Försäljning AB, Textilgatan 43, Box 92150, 120 08 Stockholm
planinternationalproductions.com
info@plansverige.org

Ansvarig utgivare:
Marian Eriksson,
marianne.eriksson@plansverige.org
Projektledare: Åsa Malmqvist

Produktion: Global Reporting
Projektledare: David Isaksson
Redaktör: Agneta Carleson
Layout: Lisa Jansson

Tryck: V-TAB, 2017

OMSLAGSBILDEN:
Vietnam
Foto: David Isaksson

INNEHÅLL #1

8

14

18

23

4» HÄNT SEN SIST

Jorden runt med Plan International.

6» RISKER OCH MÖJLIGHETER I STADEN

Mer än hälften av världens befolkning bor i städer.

8» TRYGGARE PÅ BUSSEN

Vietnam satsar på säkrare städer för flickor.

14» SIERRA LEONE EFTER EBOLA

Nu ser framtiden lite ljusare ut.

18» FLYKTINGAR ÄR STARKAST

Skådespelaren Molly Nutley och Musikhjälpen reste till Tanzania.

21» SERIEN BARNRÄTTSPATRULLEN

Barnrättspatrullen pratar om urbanisering.

22» NYHETER FÖR FADDRAR

Tävling! Årets landrapporter och fadderresor.

23» "WE HAVE A DREAM"

Ungdomsrådet på Fotografiska i Stockholm.

6

Jorden runt med Plan International

Nyheter om barns rättigheter och utveckling.

FOTO: PAULO VAZ HENRIQUES

FN:s generalsekreterare Antonio Guterres.

FN-chefen måste uppmärksamma flickors rättigheter

FN:s nye generalsekreterare Antonio Guterres måste visa att han menar allvar med att stärka flickors rättigheter. Han har nu posten som världens främste diplomat, och flickor är fortfarande världens mest marginaliserade grupp. Det skriver Zara Rapaport på Plan Internationals New Yorkkontor i sin blogg på Plans Internationals hemsida.

Flickor är dubbelt diskriminerade, både som unga och som kvinnor, slår Rapaport fast. De ambitiösa utvecklingsmålen i Agenda 2030 kan bara nås om flickor inkluderas i allt arbete, på alla nivåer. Och självklart måste flickors krav, behov och erfarenheter vara styrande för att nå målet om en jämställd värld med lika villkor för kvinnor och män.

I sitt invigningstal som ny generalsekreterare förklarade Guterres att "insatser för att skydda och stärka kvinnor och flickor även fortsättningsvis kommer att vara en prioriterad uppgift". Ett ganska vagt uttalande, anser hon, som tyder på att generalsekreteraren förordar "business as usual" istället för skarpa initiativ för att verkligen få en förändring till stånd.

Guterres måste gå från retorik till praktik och se till att flickors krav och behov blir en angelägenhet för hela FN och alla dess organ och att vi verkligen får se resultat, avslutar Zara Rapaport sitt blogginlägg.

PLAN INTERNATIONAL FYLLER 80 ÅR

Dubbeljubileum! I år den 20 mars är det 80 år sedan Plan International bildades – och det är även 20 år sedan som vi etablerade oss i Sverige. Det ska vi naturligtvis uppmärksamma i Barnens Framtid under 2017. Du får möta fadderbarn och faddrar från våra två decennier i Sverige, höra vad medarbetare och volontärer tänker om framtiden och om hur det hela tog sin början med den fantastiska historien om en journalist och en biståndsarbetare som under spanska inbördeskriget 1937 bestämde sig för att drabbade barn måste få mat, skydd och utbildning. Nästa nummer blir startskottet för firandet!

FOTO: PLAN INTERNATIONAL

Starkare barnfokus i nytt biståndsramverk

I december presenterade regeringen ett nytt policyramverk för biståndet – såväl det långsiktiga utvecklingssamarbetet som det humanitära biståndet vid kriser och katastrofer. Plan International Sverige har varit med i olika referensgrupper för att säkra att barns rättigheter får så stort genomslag som möjligt.

Enligt policyramverket ska barnrättsperspektivet prioriteras i allt bistånd som Sverige förmedlar, och alla biståndsinsatser som rör barn ska utgå från barnkonventionen och de fyra grundläggande barnrättsprinciperna: barnets bästa, förbud mot diskriminering, barns rätt att få komma till tals och barns rätt till liv och utveckling. Ramverket innehåller även riktlinjer som syftar till att främja jämställdhet och motverka flickors särskilda utsatthet, uttryckt i exempelvis barnäktenskap, könsrelaterat våld och tidiga graviditeter. Policyramverket ligger till grund för Sveriges mer specifika strategier för länder, regioner och tematiska områden och från Plan International Sveriges sida ser vi nu fram emot ännu starkare insatser för barn. Heja Sverige!

Barn i FN:s säkerhetsråd

Som medlem i FN:s säkerhetsråd ingår Sverige i olika arbetsgrupper och sanktionskommittéer. Sverige kommer under sitt medlemskap exempelvis att vara ordförande för arbetsgruppen om barn i väpnad konflikt, där Plan International Sverige bjudits in att delta i en liten referensgrupp för att komma med råd och inspel. Baserat på vår erfarenhet ute i världen har vi satt fokus på vikten av att arbeta mot straffrihet för förövare som på olika sätt begått övergrepp på barn. Att även FN-trupper begår övergrepp mot barn påtalades av "visselblåsaren" Anders Kompass 2014 då han arbetade som chef för fältavdelningen på FN:s kommissariat för Mänskliga rättigheter. Vi har också betonat vikten av att inkludera barn och unga i fredsprocesser, då vi vet att det är avgörande för en hållbar och varaktig fred. En annan viktig fråga är att säkra att den feministiska utrikespolitiken även har ett tydligt flicka-fokus.

Sverige har plats i säkerhetsrådet i två år, från 1 januari 2017 till sista december 2018.

#Childmothers i Genève

Den uppmärksammade fotoutställningen #childmothers visades i samband med att världens ledare samlades i FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève i slutet av februari. #childmothers är ett initiativ av Plan International och FN:s befolkningsfond för att lyfta frågan om barn som föder barn på den politiska agendan.

På vernissagen talade bland andra FN:s chef i Genève, Michael Müller och Plan Internationals chef, Anne-Birgitte Albrechtsen. Efteråt hölls en paneldiskussion med regeringsrepresentanter och FN-ambassadörer från Burkina Faso, Bangladesh, Haiti och Sverige.

Varje år föder uppskattningsvis två miljoner flickor under 15 år barn – ofta mot sin egen vilja. Unga flickor löper störst risk att dö eller skadas i samband med graviditet och förlossning – det är fortfarande en av de vanligaste dödsorsakerna hos flickor i låg- och medelinkomstländer. Läs mer på www.childmothers.org.

Kan en lott öka respekten för barns rättigheter?

Vår övertygelse är att världen blir bättre med starka ideella organisationer. Det är därför PostkodLotteriet finns. Och det är därför lotteriets överskott fördelas mellan 55 ideella organisationer som arbetar för att förbättra villkoren för människor, djur och natur. Bland dem finns Plan International Sverige.

Sedan PostkodLotteriet startade har organisationerna fått dela på 7,2 miljarder kronor, varav 138 miljoner har gått till Plan Sverige.

Hur är det då, kan en lott öka respekten för barns rättigheter? Nej, det vore väldigt förenklat att se det på det sättet. Men den som köper en lott i PostkodLotteriet bidrar till att viktiga organisationer kan verka för bra saker, som till exempel att barns rättigheter respekteras.

Stort tack Plan International för allt ni gör, och stort tack alla lottköpare som möjliggör så mycket!

#postkodeffekten

Rickard Sjöberg är programledare i PostkodMiljonären och delar ut guldkuvert till glada vinnare i PostkodLotteriet.

Åldersgräns 18 år.
Gå in på stodlinjen.se om du eller en anhörig spelar för mycket. Mer information på postkodlotteriet.se

BÅDE RISKER OCH MÖJLIGHETER I STADEN

Mer än hälften av världens befolkning bor idag i städer, och flytten från landsbygden fortsätter. En utveckling som förändrar livsmönster och traditioner i grunden och som påverkar både barn och vuxna.

– I staden finns det hopp om ett bättre liv. Men också risker och faror, säger Anna-Maija Beloff, rådgivare på Plan International för katastrofriskhantering med inriktning på urbanisering.

TEXT: AGNETA CARLESSON ILLUSTRATION: ISABEL FAHLÉN

För 100 år sedan bodde 90 procent av svenskarna på landsbygden. Idag bor 90 procent i städer. Urbaniseringsvägen pågick samtidigt i övriga Västeuropa, fortsatte till Latinamerika och drabbar nu med full kraft de folkrika världsdelarna Asien och Afrika. En process som förändrar samhällen, familjer och individer och ibland är smärtsam och svår.

Utflyttare från fattigdom på landsbygden hamnar ofta i utkanterna till stora städer, där de möter en helt annan verklighet än hemma i byn, säger Anna-Maija Beloff.

– Här finns inget nätverk av släktingar och grannar som kan ställa upp om något händer. Många hamnar i områden där det saknas rent vatten, sjukvård, skola och annan samhällsservice. De som hade en svår situation i byn fortsätter oftast att leva under svåra förhållanden i staden.

– Hälsotillståndet påverkas också. I staden där många människor trängs på små ytor är risken för sjukdomar större än på landet och smittsamma sjukdomar sprider sig lättare. Bilavgaser och utsläpp orsakar andningsbesvär och hjärtproblem. Matvanorna ändras, många livnar sig på fet och näringsfattig skräpmat, och riskerar att bli överviktiga eller drabbas av diabetes.

Staden bjuder också på hopp och möjligheter, betonar Anna-Maija Beloff. Man slipper leva fången i gamla traditioner och livsmönster, något som särskilt gynnar kvinnorna. En del får ett jobb, tjänar pengar, kan ta sig till en bättre stadsdel, sätta sina barn i en bra skola.

Men de flesta blir kvar i slummen och många far illa – särskilt barn och kvinnor som är mest sårbara. Plan International har under senare år även riktat in sitt arbete på stadsmiljöer, i främst Östtimor, Indonesien, Kambodja, El Salvador, Thailand, Filippinerna och Bangladesh.

– Gatubarn finns ofta i städerna, och de är mycket utsatta. Vi försöker hitta lösningar så att de kan gå i skolan trots att de inte har något tryggt ställe där de kan sova eller läsa läxor. I bland annat Bangladesh har vi projekt med grupper av gatubarn som faktiskt klarar av att plugga och vara med i andra aktiviteter.

Registrering är en annan viktig fråga. Ungefär en tredjedel av barnen i urbana områden saknar födelsebevis eftersom deras existens aldrig har anmälts till myndigheterna. De har därför inga rättigheter när det gäller sjukvård, vaccinering, skola eller annat samhällsstöd. Plan International hjälper familjerna att få barnen registrerade så att de kommer in i systemet.

– De här barnen måste få samma rättigheter och möjligheter som andra barn, understryker Anna-Maija Beloff. Och myndigheterna måste veta hur många barn det finns så att de kan planera för daghem, skolor, barnhälsovård och annan samhällsservice. Det är grundläggande för att samhället ska fungera.

I Asien lever cirka en tredjedel av den urbana befolkningen i områden där de inte äger marken och därför kan bli ivägkörda när som helst. Många tvingas att bosätta sig i områden där risken för till exempel översvämningar är stor. Plan International

medverkar till att utforma evakuerings- och räddningsplaner, bland annat genom Säkrare Skolor-programmet.

Plan International hjälper också familjer i utsatta förortsområden att bilda nätverk och ha kontakt med de lokala myndigheterna. När man inte har släkten omkring sig behövs det andra människor och strukturer som man kan lita på om en nödsituation skulle uppstå.

– Vi ser också till att barn, ungdomar och föräldrar – är med i all planering i våra program och att deras krav, behov och kapacitet synliggörs för samhällets representanter på lokal och nationell nivå, understryker Anna-Maija Beloff.

– Stater ska alltid ta ansvar för sina medborgare, både på landet och i staden och oavsett deras inkomst.

ANTALET "MEGA-CITIES" ÖKAR

År 2014 fanns det totalt 28 så kallade mega-cities, eller jättestäder, med mer än 10 miljoner invånare. Antalet väntas öka till 41 till år 2030. Av världens urbana befolkning – totalt cirka 4 miljarder – bor idag 12 procent, eller drygt 450 miljoner, i sådana städer. Ungefär hälften av alla stadsbor, eller 2 miljarder, bor i städer med färre än 500 000 invånare.

VÄRLDENS TIO STÖRSTA STÄDER:

Tokyo 38 miljoner invånare

Delhi 25 miljoner

Shanghai 23 miljoner

Mexico City, Mumbay och Sao Paolo cirka 21 miljoner

Osaka, Peking 20 miljoner

New York-området samt Kairo 18,5 miljoner

SÄKRARE STÄDER

TRYGGARE PÅ BUSSEN

Flickor som bor i städer ha möjligheter till utbildning, men de är också mer utsatta för våld och sexuella trakasserier. Därför startade Plan International Vietnam projektet "Säkrare städer för flickor". En del i arbetet är att tillsammans med huvudstaden Hanoi bussbolag öka tryggheten i kollektivtrafiken.

TEXT OCH FOTO: DAVID ISAKSSON

Det är en kall och regnig vinterdag i Vietnams huvudstad Hanoi. Längs gatorna trängs mopedförare i regnrockar med bussar, cyklister och lastbilar. Folk huttrar och vädret är inte det minsta insmickrande.

För inte så länge sedan var Hanoi en ganska lugn stad, känd för sina parker och grönområden. Men de senaste åren har allt förändrats. Inflyttningen från landsbygden går snabbt och idag har Hanoi nästan tio miljoner invånare.

Utvecklingen i Vietnam är inte unik. Idag lever över hälften av jordens befolkning i städer, vi har blivit Homo Urbanus. År 2030 beräknas 1,5 miljarder flickor leva i städer.

Storstäder innebär möjligheter till bättre utbildning, jobb och sjukvård. Men staden innebär också risker. Våld och sexuella övergrepp är en realitet för många flickor och unga kvinnor, även i Vietnam.

I en undersökning som Plan International Vietnam gjorde i Hanoi visade det sig att 30 procent av alla flickor någon gång utsatts för sexuella trakasserier. Det här var första gången en studie av det slaget genomfördes i Vietnams huvudstad och genomslaget blev därför stort.

Det är för att motverka risken för övergrepp och öka säkerheten för Hanois flickor som ett gäng busschaufförer just denna

”Vi har en lag mot våld i hemmet, men ingen pratar om det som flickor kan utsättas för när de rör sig i staden.”

dag samlats i en konferenssal högt ovanför trafiken i ett av de nybyggda husen.

– Vi har en lag mot våld i hemmet, men ingen pratar om det som flickor kan utsättas för när de rör sig i staden. Det var därför som vi startade ett särskilt program för säkrare städer, berättar Lan Le Quynh på Plan International i Vietnam.

Programmet genomförs tillsammans med FN:s organisation UN-HABITAT och organisationen Women in Cities International. Målet är att bidra till att skapa säkra, hållbara och inkluderande städer där alla kan känna sig trygga. En del i detta är att minska risken för övergrepp och hot i kollektivtrafiken.

På kort tid har Hanoi vuxit till en jättestad. Möjligheterna är många men det finns också stora risker och unga tjejer är särskilt utsatta.

Busschauffören Nguen Vut Hung.

Därför så samarbetar Plan International med stadens kollektivtrafikföretag TRAMOC.

– Med utbildning och information ska chaufförerna och deras medhjälpare bli bättre på att upptäcka trakasserier – och kunna ingripa om något sker. Vi har också tydliga budskap på bussarnas informationstavlor som riktar sig till alla passagerare så att de ska bli medvetna och kunna slå larm. Målet är att alla ska kunna känna sig trygga när de åker med oss, berättar Tran Minh Khue som arbetar på kollektivtrafikföretaget TRAMOC.

Vad kan det då handla om i praktiken? Khue, som själv är i 30-årsåldern, berättar om ett fall nyligen där en man försökte tvinga med sig en tonårstjej från en buss genom att med hög röst förklara att hon var hans fru och att hon inte skulle säga emot utan lyda honom. Just denna kidnappning stoppades då flickan kunde ropa på en polis som fanns i närheten. Men dagligen förekommer det trakasserier och att flickor utsätts för tafsanden och beröringar, särskilt i rusningstid när det är trångt. Många flickor vågar inte heller berätta, varken då eller senare för sin familj, eftersom de känner att det är deras eget fel att något hänt.

– Vi har ett ansvar för att alla ska kunna resa säkert med bussarna och därför samarbetar vi med Plan International. Ett viktigt budskap från oss till alla flickor är att de ska våga säga till högt – ropa och skrika om det behövs – om något händer! Chaufförerna kan också hålla koll så att ensamma flickor får sitta ifred, och kanske ordna så att de får sittplatser närmast chauffören, fortsätter Tran Minh Khue.

Programmet har pågått sedan 2014 och så här långt har flera hundra chaufförer och deras assistenter deltagit i utbildningen.

Syftet med utbildningen är att ge chaufförerna kunskap om situationen så att de över huvud taget kan förstå vad sexuella trakasserier är. Då vet de vad de ska göra i en verklig situation.

”Vi har ett ansvar för att alla ska kunna resa säkert med bussarna och därför samarbetar vi med Plan International.”

Idag är ett nytt gäng på plats. De sitter inne i salen med mössor och jackorna på, lyssnar en aning avvaktande; det här är inte deras vanliga sammanhang. Men ju längre dagen går desto mer kommer de igång och till slut är diskussionen livlig.

Nguyen Ba Dong är 32 år och har jobbat i fem år som busschaufför:

– Tidigare hade jag nog inte tänkt att det var något särskilt med flickor, alla är ju passagerare. Men efter de här dagarna har

”Som tjej måste man alltid tänka på att kunna skydda sig när man är ute. Killarna har på något sätt mer plats än vad vi har i samhället, de kan röra sig friare, och behöver inte vara rädda på samma sätt som vi.”

Från vänster: Tuan, Dong, Linh och Ha är alla medlemmar i en av Plan International Vietnams ungdomsklubbar. Ett viktigt syfte med Plan Internationals program är ge att ungdomar stöd och verktyg så att de blir medvetna om vad som sker och själva kan engagera sig för att förbättra miljön där de bor.

jag förstått mycket mer om vad de kan utsättas för. Jag har själv en femårig dotter så jag kommer garanterat att tänka mer på det här med jämställdhet också hemma, konstaterar Dong som får medhåll av sin kollega Ngueyen Vut Hung som säger:

– Den här kursen har gjort oss mycket mer medvetna om problemen och hjälpt oss att känna igen tecknen om det är så att någon flicka utsätts för sexuella trakasserier. På så sätt hoppas jag att vi kan hjälpa till att öka deras säkerhet.

Det är sen eftermiddag i en högstadieskola i Hanois utkant och nästan alla elever har gått hem. Kvar är bara Dong, Linh, Ha och Tuan som alla är med i ungdomsklubben.

Är det någon skillnad mellan hur killar och tjejer har det, hur föräldrarna tänker och vad de själva känner att de kan göra?

– Som tjej måste man alltid tänka på att kunna skydda sig när man är ute. Killarna har på något sätt mer plats än vad vi har i samhället, de kan röra sig friare, och behöver inte vara rädda på samma sätt som vi, konstaterar Ha som är den som pratar mest.

Hon och de andra går i sjuan, de är på väg in i vuxenvärlden med allt vad den innebär. Men det är inte bara de själva som utvecklas. Också trakten omkring dem genomgår stora föränd-

ringar: till för bara några år sedan dominerades området av risfält och många av dem som bodde här var bönder. Nu har flera fabriker byggts inte långt från skolan och befolkningen växer allt snabbare.

Samtidigt växer spänningen mellan ”de infödda” och ”migranterna” som ofta bor i små hyresrum eller i fabrikenas bostadslängor, långt från sina egna familjer. Att de flesta migranter faktiskt är kvinnor spelar mindre roll; i mångas ögon är de konstiga och det faktum att de bor själva gör att ”konstiga män” samlas i området, hävdar en del. Och så är det detta med droger som en del föräldrar säger säljs i området.

Att det finns problem, det är alla i ungdomsgruppen överens om:

– Det måste bli säkrare för oss att röra oss, det kan inte vara så att vi bara ska behöva sitta hemma på kvällarna, säger Linh och får medhåll av de andra.

Så glider diskussionen in på varför killar och tjejer får olika roller, och vad som skiljer deras möjligheter.

– Risken att utsättas för våld är större för tjejer, säger Dong, en av killarna. För mig är det inte någon risk, jag är stark och kan slå tillbaka om det behövs! Därför känner jag mig inte rädd, fortsätter han och skrattar.

De drömmer om ett bättre liv

Vi lämnar skolan och promenerar genom området. De flesta hus ligger längs smala gränder och man ser att mycket nytt har byggts. Det finns en marknad och gott om affärer. En bit bort skymtar flera fabriksbyggnader. Här ligger flera företag som producerar för välkända varumärken inom elektronikområdet.

Tillsammans med Plan International Vietnam planerar ungdomsklubben nu att göra en så kallad "safety walk" där ungdomarna själva identifierar vilka platser i närområdet som är obehagliga att vistas på, eller rent av farliga. Det kan handla om allt från passager med trasiga gatlampor till caféer där gubbar sitter och kommenterar de tjejer som passerar.

– Jo, jag kan känna att det ibland är lite obehagligt när jag ska cykla hem, särskilt på kvällarna när det är många som hänger utanför de ställen där man kan spela dataspel, fortsätter Ha.

Som många andra barn i Vietnam går hon på extra engelska vid något tillfälle varje vecka. Och för att komma till kurslokalen måste hon ta bussen. Hållplatsen ligger vid en större huvudväg: här ligger barer och halvsunkiga restauranger. Det är skräpigt, rätt mycket fulla personer och nattetid en del sexhandel, eftersom vi är alldeles i närheten av en av huvudvägarna som leder in till Hanoi. Nej, det är inget roligt område att passera igenom för en 13-årig tjej.

– Här är jag aldrig på kvällarna, men att ta bussen på dagen går bra. Det som är bra är att jag känner flera av de chaufförer som kör längs vår linje. Men en gång hände det ändå att jag blev bestulen på mina pengar på bussen, fortsätter Ha.

Nej, helt säkert är det inte att åka kollektivt i Hanoi.

Allt fler bybor runt om i världen packar ihop sina pinaler och flyttar till en storstad. Idag bor över hälften av världens invånare i städer och om 35 år väntas siffran var nästan 70 procent. De flesta hoppas nog på ett bättre liv i staden – men den nya verkligheten har både för- och nackdelar. Särskilt för barn och kvinnor kan det vara svårt att ta till sig av utbudet som finns i städerna.

Ofta är det drömmen om ett bättre liv som gör att människor ger sig av från landsbygden till staden. Att kunna utbilda sig, få ett jobb och tjäna pengar. Likaså att komma undan traditionella livsmönster och slippa fejder mellan olika släkter om landrättigheter som är vanliga på landsbygden. I städerna är man mer anonym och människor är oftast mindre fördomsfulla. Det var av samma skäl som unga människor i Sverige sökte sig till städerna under förra seklet.

Ofta följer flyttströmmarna den enkla regeln "dit där det finns pengar och möjligheter". Alltså till de ställen där det byggs fabriker eller man behöver arbetskraft, för till exempel väg- eller husbyggen. I en del afrikanska länder är det också rebellrörelser på landsbygden som får människor att flytta.

Där många människor samlas finns det goda möjligheter för utveckling, modernisering och tillväxt. Inflyttarna behöver jobb och drar till sig både investeringar och fler företag. Därför brukar både regeringar och företagsägare uppmuntra urbaniseringen. Men att samhället ordnar med bostäder, sanitet, infrastruktur, hälsovård och skolor eller annan samhällsservice är inte givet. Många inflyttare hamnar i slumområden i utkanterna av storstäder och det kan vara långt in till centrum där de stora möjligheterna finns.

Precis som i Sverige förr i tiden är de flesta som flyttar unga. Om utflyttarna har barn händer det att barnen lämnas kvar hos äldre släktingar. Dessa barn har det ofta svårt och kan känna sig övergivna, även om föräldrarna skickar hem pengar till kläder och skolgång.

Det är också många barn som föds och växer upp i slumområden. Barn är alltid mest sårbara och löper risk att bli utnyttjade som billig arbetskraft och utsätts för olika former av övergrepp. Men staden kan också innebära att de slipper begränsas av de kulturella föreställningar och traditioner som råder i byn.

Vad kan man då göra? Som jag ser det gäller det att ge röst åt människor som lever under utsatta förhållanden, så att de kan förmedla sina drömmar och önskemål till de egna politikerna och de organisationer eller myndigheter som arbetar med att förbättra deras villkor. Människor vet själva vet vad de behöver!

PROGRAMMET SÄKRARE STÄDER FÖR FLICKOR

Arbetet med ungdomarna och med bussbolaget är ett av Plan Internationals globala program för säkrare städer för flickor. I Vietnam startade programmet redan 1997, till en början som ett stöd till de gatubarn som fanns i staden. Sedan dess har programmet utvecklats vidare. 2001 startades en nationell hjälplinje dit barn och ungdomar kan ringa på ett gratisnummer dygnet runt (den drivs nu av staten). Idag arbetar Plan International Vietnam bland annat med att stödja ungdomar som flyttat in till städerna med yrkesutbildning för gröna jobb. Programmet "Säkrare städer för flickor" genomförs av Plan International i flera olika länder, bland annat Uganda, Egypten, Indien och Vietnam.

FOTO: PRIVAT

Marie Thynell

Docent i freds- och utvecklingsforskning vid Göteborgs universitet och specialiserad på urbanisering och utvecklingsfrågor.

EBOLA

Abibatu, som själv överlevt ebola men förlorat nästan hela sin familj i sjukdomen, leker med barnen på transitcentret.

SIERRA LEONE EFTER EBOLA

– Nu vågar vi se framåt

Det är nu tre år sedan ebolaepidemin bröt ut och i Sierra Leone lever man fortfarande med sviterna från sjukdomen. Men mycket positivt har hänt och framtiden ser ljusare ut – inte minst tack vare Plan Internationals projekt som engagerat unga barnrättskämpar.

TEXT OCH FOTO: ANNA ANDERSSON OCH SOFIA KLEMMING NORDENSKIÖLD SAMT FOTO: PI FRISK

Ebolaepidemin fick enorma konsekvenser för Sierra Leone. 10 000 barn förlorade en eller båda sina föräldrar. Skolorna stängde under ett helt år, det rådde brist på mat och folk förlorade sina jobb. Våldet i samhället var utbrett, antalet övergrepp mot barn och tonårsgraviteter skenade. I distriktet Moyamba har Plan International drivit ett projekt med stöd av Postkodlotteriet för att bland annat stödja barn och unga och minska våldet mot barn. En av de ungdomar vi har engagerat är Abibatu, som själv överlevt ebola.

– En del unga som fick ebola men klarade sig begick självmord på grund av stigma de möttes av när de kom tillbaka. Men jag bestämde mig för att vara stark – och engagera mig i Plan International, säger hon.

Abibatu förlorade sina två bröder och sin pappa i sjukdomen, bara hon och hennes syster överlevde. Vi sitter på en träbänk under ett tak i skuggan utanför skolan vid Plan Internationals kontor i Moyamba. Blicken är stark, liksom hennes ord när hon berättar om den fruktansvärda tiden.

”På behandlingscentret såg jag många barn och unga dö framför ögonen på mig. Man fick inte hjälpa varandra eller röra vid någon.”

– På behandlingscentret såg jag många barn och unga dö framför ögonen på mig. Man fick inte hjälpa varandra eller röra vid någon. Efter en vecka blev jag och min syster bättre och till slut blev vi utskrivna.

– När vi kom hem möttes vi av stigma. Folk pratade inte med oss och på marknaden tog de inte emot våra pengar. Jag var väldigt ledsen över att mitt samhälle stötte bort oss och bad Plan International om hjälp. De förklarade för folk att jag var fri från ebola och att de inte behövde vara rädda.

Luften är kvav, solen står högt. Plötsligt bryts stillheten av ett gäng skrattande skolflickor på väg till första skoldagen efter jullovet.

Alla klädda i de klassiska blå skoluniformerna och med välfätat hår. Abibatu som i i framtiden vill driva ett center för föräldralösa barn skiner upp och hälsar på dem. Hon läser sociologi på universitetet i Freetown, men det är osäkert om hon kan fortsätta för det är dyrt att finansiera studierna själv.

– Det är tufft att leva utan föräldrar eller någon som tar ansvar för mig. Men Plan International har gett mig stöd och styrka, och får mig att tänka på framtiden och alla barn som behöver hjälp.

Att minska stigma och ge stöd till barn som förlorat sina föräldrar i ebola har varit ett mål med Plan Internationals projekt. Vi har även stärkt skyddet för barn som utsatts för våld och övergrepp, och resultatet efter två års arbete är överväldigande, berättar Kefa M. Mayange, som lett projektet:

– Sexuella övergrepp mot barn och tonårsgraviteter har minskat. Vi har stärkt kapaciteten hos polis och sociala myndigheter när det gäller att ta emot, journalföra och följa upp anmälningar om brott mot barn, så nu straffas förövarna vilket verkar avskräckande.

Kefa M. Mayange berättar att Plan International köpt in motorcyklar till polisen så de kan ge sig ut direkt när de får in en anmälan om barn som utsatts för brott.

– Vi har också försett sociala myndigheter med datorer så att de kan systematisera sitt arbete och satt upp ”brevlådor” på publika platser där människor kan lämna tips om barn som far illa och andra synpunkter.

Barn som utsatts för övergrepp får hjälp att anmäla till polis och stöd under hela domstolsförhandlingen. För de mest utsatta barnen som inte kan bo kvar hos sina föräldrar finns ett transitcenter som Plan International stödjer, fortsätter Kefa M. Mayange.

Under ebolautbrottet arbetade Plan International tillsammans med unga som Abibatu för att informera om smittspridningen och barns rättigheter via radio, sms och sociala medier. Via Instagramkontot @hellofromourside berättade ungdomarna om sin vardag i en egen kanal. De här ungdomsreportrarna är också barnrättskämpar som lyfter barns röster, stoppar barnmisshandel och bidrar med kunskap. Alla har gått igenom svåra utmaningar i livet, inte minst under ebolaepidemin. Under en avslutande workshop berättade de om hur mycket projektet betytt för dem i form av ny gemenskap, kompetens och självförtroende.

23-åriga Foday arbetar som volontär med att stödja barn som utsatts för övergrepp och vara med dem under domstolsförhandlingar. Han drömmer om att läsa till socialarbetare på universitet och sparar allt han tjänar på att odla och sälja grönsaker. Foday ser stora skillnader i hur barn behandlas i Moyamba idag. Tonårsgraviditeter till följd av övergrepp som har varit ett enormt problem har minskat och fler flickor går i skolan.

– Projektet har bidragit till att föräldrar, lärare och traditionella ledare har fått en ökad kunskap om barns rättigheter. Vi ungdomsreportrar fungerar som "watchdogs" i byarna där vi bor så folk vågar inte begå övergrepp mot barn längre.

En annan ungdomsreporter är Magdalene, 18 år och – en av Sierra Leones många tonårsmammor med två små barn. Kontakten med Plan har förändrat mitt liv, säger hon. Blicken är rak och viker inte undan.

– Jag har fått tillbaka hoppet och känner att jag inte längre är ensam. Nu har jag börjat läsa sociologi på universitetet i Freetown. Mitt mål är att arbeta som jurist och försvara barns rättigheter. Och jag skäms inte över att vara ung mamma. Idag är jag glad över att vara jag!

Adama, 18 år, som själv har varit utsatt för barnåktenskap och övergrepp, säger att hon har lärt sig att stå upp mot orättvisor och nu vågar ifrågasätta förlegade värderingar.

– Tidigare var det otänkbart att vi unga skulle prata med byledare eller de äldre. Nu kan vi tala med dem även om frågor som barnåktenskap, övergrepp och tonårsgraviditeter.

En dag åker vi med några av ungdomsreporterna till Moyamba Junction, en stor handelsplats där många människor möts och som därför var extremt drabbat av ebola. Här bedriver Plan International informationskampanjer varje helg genom drama och uppträdanden för att sprida budskap om exempelvis att bryta stigmat efter ebola.

Hawa Blanjo, fostermamma till tolv barn.

”Folk kastade stenar och jagade bort oss från huset. Vi var tvungna att gömma oss i djungeln i en månad utan något att äta.”

Foday, 23 år, arbetar som volontär.

Ungdomsreportern Magdalene, 18 år, med sina två barn.

Hawa Blanjo, fostermamma till tolv barn, fick hela sin tillvaro krossad under epidemin.

Hon bodde på samma tomt som totalt 26 personer och de levde som en stor familj. Elva av dem dog i ebola, bland dem Hawas man och två barn. Den enda vuxna som överlevde var Hawa och idag tar hon hand om sina egna fem barn plus sju av grannbarnen. Flera av barnen förlorade allt – föräldrar, syskon och släktingar.

När Hawa och barnen kom tillbaka från ebolakliniken utsattes de för trakasserier av grannarna i byn.

– Folk kastade stenar och jagade bort oss från huset. Vi var tvungna att gömma oss i djungeln i en månad utan något att äta, berättar hon.

Plan International spelade en stor roll för att lugna ner situationen och minska människors rädsla.

– Tack vare Plan International kunde vi flytta tillbaka igen. De fick grannarna att förstå att vi inte längre är smittade och att man måste acceptera oss nu. Jag fick hjälp med skolväxter så att barnen kunde börja skolan och ett startbidrag så att jag kunde öppna en liten brödbutik.

– Det finns bybor som undviker oss än idag. Men det går framåt och jag ser att barnen mår bättre. De har fått tillbaka aptiten, spelar fotboll och går i skolan igen.

På väg tillbaka till Moyamba gör vi ett stopp vid en plats som för inte länge sedan var förknippad med lidande och död: behandlingscentret för ebolapatienter. Utslängt längs vägen öppnar sig ett område med vita tält uppradade på en stor grusplan innanför ett stängsel. Det är stilla och tyst.

Under ebolaepidemin var området indelat i olika zoner. Den gröna zonen var platsen för personal och förråd och relativt säker. Plötsligt står vi framför ingången till röda zonen, gränsen markerad med en sluss i form av ett bås där vårdpersonalen fick ta på sig skyddsutrustning och sprayas för att skydda sig innan de gick in till patienterna. Framför oss stora cementblock där tälten och sjukhusbäddarna en gång stod uppradade. Förutom fåglarnas sång är det knäpptyst. Mellan de grå blocken växer friskt, grönt gräs. Som en envis symbol för hopp och framtid, och ett avslutat kapitel. Vår Plankollega Abu Bakarr ser berörd ut:

– Det är första gången jag är här. Jag kan fortfarande känna vad som hände på denna plats. Så många människor miste livet här, så många barn. Så stillsamt och fridfullt men en så tydlig känsla av sorg.

Besöket på behandlingscentret påminner om varför vi är här. Om vilka färskaste minnen människor i Sierra Leone lever med från denna katastrof. Det handlar om sorg, förlust, rädsla och tårar. Men vi som barnrättsorganisation ser att förändring går att åstadkomma genom att arbeta tätt med barnen och lokalbefolkningen i samhällen.

Vi sätter oss i bilen igen. Solen går ner över vackra Sierra Leone och vi färdas framåt – precis som hoppet i människorna här.

Barnrättskämparna – ett stort stöd

Ismail, Magdalene, Lamin och Abdul Raman är några av de ungdomar som arbetar som volontärer och barnrättskämpar för Plan International i Sierra Leone. Ebolaepidemin som bröt ut för tre år sedan drabbade landet oerhört hårt, och barnrättskämparna är med och stödjer arbetet för att skydda de många barn som blev föräldralösa eller på andra sätt drabbades av epidemin.

”Det här har jag kämpat för så länge. Man måste ha en utbildning för att få ett riktigt jobb, säger han och ögonen lyser av entusiasm.”

Abdul Rahman, 20 år, längs till höger på bilden, växte upp med 20 syskon under tuffa livsförhållanden. Under ebolatiden var han volontär för Plan International, och varje dag efter skolan sände han radioprogram för barn och unga om hur man kunde minska spridningen av ebola. Nu arbetar han i en datorbutik i Moyamba och har sparat ihop till en IT-utbildning på universitetet i Freetown.

– Det här har jag kämpat för så länge. Man måste ha en utbildning för att få ett riktigt jobb, säger han och ögonen lyser av entusiasm.

”DET FINNS INGA STARKARE MÄNNISKOR ÄN FLYKTINGAR”

I december reste skådespelaren Molly Nutley med Musikhjälpen och Plan International till Tanzania för att möta barn på flykt från kriget i Burundi. Över 300 000 människor har flytt över gränsen och här pågår en av världens stora men glömda katastrofer.

TEXT OCH FOTO: SOFIA KLEMMING NORDENSKIÖLD

Gränsen mellan Tanzania och Burundi markeras av en oansenlig skylt mitt ute på savannen. Vägen fortsätter att slingra sig bort mot de gröna bergen på andra sidan. Här över gränsen vandrar runt 300 människor varje dag. De flyr från ett krig som inte ser ut att ha något slut inom överskådlig tid.

På transitcentret dit flyktingarna från Burundi kommer först möter vi Sinarinzi Siwalisi, 30 år, och hennes man Kadomba Yoweli, 69 år, med sönerna Japheti och Emmanuel, 8 respektive 4 år. De har gått till fots i flera dagar för att ta sig i säkerhet. Molly Nutley intervjuar dem och frågar vad det var som fick dem att fly.

– Vår äldsta son blev dödad av rebellstyrkor. Då vågade vi inte vara kvar längre, säger Kadomba Yoweli.

Det är andra gången föräldrarna flyr till Tanzania. Kadomba berättar att familjen flydde hit för 15 år sedan under den förra krisen. De är trötta och sorgsna men lättade över att vara i säkerhet. Nu väntar de tillsammans med ett hundratal andra nyanlända under ett stort tak av presenning på att bli hämtade i buss till det stora flyktinglägret Nduta.

Eftersom Burundi är ett land som har befunnit sig i konflikt

fram och tillbaka i decennier är det många barn som fått sin skolgång avbruten. Andra, som den här familjens pojkar, har aldrig ens gått i skolan. Att det finns skolor i flyktinglägren betyder allt för att ge dessa barn – och deras föräldrar – hopp om en ny framtid. Paret säger till Molly:

– Vi hoppas att våra söner får börja i skolan så fort vi kommer till lägret.

– Vad vill du bli när du blir stor? frågar Molly åttaåriga Japheti. Han funderar en stund utan att svara.

– Säg att du vill bli lärare, viskar hans mamma och sonen upprepar hennes förslag och ler.

Vi åker direkt vidare till flyktinglägret Nduta som ligger mitt ute i en nationalpark. Det är oändligt vackert och vägen lyser röd mot den frodiga växtligheten. Det råder en spänd förväntan i minibussen. Vad är det vi kommer att få uppleva? Hur stor nöd är det i lägret? Hur kommer människor att bemöta oss? Tills slut kommer vi fram till en enkel hemsnickrad grind omsluten av träd på varje sida. Här finns inga stängsel men en vaktkur som kontrollerar alla som passerar in och ut.

KONFLIKTEN I BURUNDI

Konflikten i Burundi blossade upp på våren 2015 och sedan dess har 300 000 människor flytt över gränsen, varav 200 000 hit till Tanzania. Mer än hälften – 60 procent – är barn och ungdomar. I Burundi är fyra miljoner på flykt från sina hem och över en miljon är i behov av humanitär hjälp. Det råder svält på flera håll eftersom människor inte har kunnat sköta sitt jordbruk det senaste året.

PLAN INTERNATIONALS ARBETE I FLYKTINGLÄGREN

Plan International har ansvaret för de ensamkommande barnen i flyktinglägren Nduta och Ntendeli. Så fort ett barn registreras som ensamkommande görs en utredning om det finns andra släktingar eller grannar i lägret som barnet kan bo med. I annat fall finns fosterfamiljer stand-by som Plan International har utrett och utbildat tidigare. Vi matchar ihop barnen med familjer som har barn i lämpliga åldrar. Fosterfamiljerna får stöd med extra skolmaterial och matransoner. Plans socialarbetare följer upp varje fosterbarn för att se hur hen har det och det finns möjlighet att byta om barnet eller fosterföräldrarna önskar det.

Janet Katozi är socialarbetare och ansvarig för Plan Internationals barnvänliga plats i det andra stora flyktinglägret Ntendeli i Tanzania.

Två saker slår oss. För det första att lägret ser så välorganiserat ut. Tält i långa rader, placerade med lite avstånd emellan så att folk kan odla sina egna grönsaker. Överallt växer höga gröna träd som ger skugga. Vi passerar flera öppna ytor, fotbollsplaner och barnvänliga platser där barn kan leka.

Det andra som slår oss är alla barn. Så otroligt många barn överallt. Nduta är idag hem för 80 000 burundiska flyktingar – närmare 50 000 av dem är barn. Lägret har för länge sedan passerat sin maxkapacitet och det råder brist på allt: mat, vatten, toaletter, kläder, filtar och framför allt, skolor.

Plan International har arbetat i de tanzaniska flyktinglägren Nduta och Ntendeli i snart två år. Vår roll är att ansvara för alla ensamkommande flyktingbarn och se till att de får en fosterfamilj. Familjerna granskas och utbildas av oss. Dessutom driver vi flera barnvänliga platser där barn får leka i en trygg miljö och har möjlighet till psykosocialt stöd. Vi stöder också flera skolor i lägren.

Vi kör till den enda högstadieskolan i lägret. 25 000 ungdomar i åldrarna 15–24 år samsas om en skola med kapacitet för 750 elever. Molly ska intervjuva några av eleverna om vad utbildning betyder för dem. Skolan är en sliten tegelbyggnad med lergolv.

Det pågår examen i matematik och elever sitter koncentrerade i varje klassrum. Skolorna i lägret följer den burundiska läroplanen och lärare har rekryterats bland flyktingarna.

En av eleverna är Vincent, 20 år. Han möter oss med ett varmt leende, randig skjorta, jeans och jympadojor. Vi bestämmer oss för att åka hem till honom för att göra intervjun och kör flera kilometer genom lägret. Vincent bor i ett tält i utkanten med sin mamma och lillasyster. Han visar Molly det lilla skjulet där familjen har sitt kök och den del av tältet som han kallar sitt "rum". Bredvid madrassen på golvet står en låda av metall.

– Vad har du där? frågar Molly.

Lådan är stor och ser väldigt tung ut. Vincent öppnar och visar – den är full med skolböcker. Vincent säger att han har släpat den genom Burundi hela vägen hit.

Vi blir stumma av hans berättelse. En ung man som var på väg att utbilda sig till läkare. Så bröt det ut ett krig som dödade hans pappa och tvingade honom att lämna sitt land. Han släpade lådan med böcker på cykel genom landet, tog med den på båt över Tanganyikasjön, bar den till fots den sista biten. Flykten tog tre veckor. De hade ingen mat, ingenstans att sova. Människor runt omkring honom dog på vägen. Men att lämna lådan med böckerna vore att lämna allt hopp.

Vincent, 20 år, vill bli läkare.

– Utbildning betyder allt för mig, säger Vincent till Molly.

– Jag är väldigt imponerad. Du är så mycket smartare än jag, svarar hon. Lova mig en sak, sluta aldrig tro på framtiden.

Efter intervjun säger Molly med tårarna rinnande:

– Det finns inga starkare människor än flyktingar. Dom har gjort det svåraste valet, att lämna allt.

När man möter ungdomar som Vincent förstår man att skolor i

flyktinglägren inte är någon överflödigt lyx – de är livsavgörande. Skolan är en trygg plats för barnen att vistas i när livet omkring dem är kaos. Skolan signalerar att livet går vidare och ger barn och unga framtidshopp.

– Det är det hoppet vi måste bygga vidare på, säger Janet Katozi, som är socialarbetare och ansvarar för Plan Internationals barnvänliga plats i det andra stora flyktinglägret, Ntendeli. Hit kommer hundratals barn varje dag för att leka och lära i de schemalagda aktiviteter som ordnas från morgon till sen eftermiddag. I ett klassrum pågår undervisning i swahili, i ett annat samtal man om hygien medan andra barn leker doktor, spelar

fotboll, rockar med rockringar, hoppar hopprep. Byggnaden med två stora klassrum och ett personalrum har finansierats av Radiohjälpen.

Många barn bär på svåra trauman från kriget i Burundi och flykten därifrån och Janet Katozi berättar att hon har individuella samtal med barn varje dag.

– Vi träffar barn som har utsatts för fysisk misshandel eller andra övergrepp. Andra har föräldrar som har dödats i Burundi. Jag lyssnar på dem och försöker ge dem verktyg för att gå vidare.

Janet går ut på gården och börjar kasta boll med några tjejer och killar. Klockan är halv fem och det är dags att stänga, men ingen vill gå hem.

Musikhjälpen

Musikhjälpen är ett insamlingsevent som funnits i Sverige sedan 2008. I en vecka direktsänder P3 och SVT Play för att tillsammans med Radiohjälpen uppmärksamma och samla in pengar till en undagömd humanitär katastrof. Temat för 2016 var barn i krig och deras rätt att gå i skolan.

Plan International Sverige tilldelades i år 2 miljoner kronor till projektet för burundiska flyktingar i Tanzania.

INTERVJU MED MOLLY NUTLEY

Vad är ditt starkaste minne från resan?

– Det är alla möten med människor. Jämnåriga Vincent har verkligen fastnat. Det var en sådan genuin glädje att se hans böcker, men det skar i mitt hjärta. Jag kunde inte föreställa mig att han hade släpat med sig den där lådan med böcker som var så brutalt tung. Med Vincent var det också så att vi pratade som vänner - efter fem minuter stod vi och skämtade med varandra. Jag kände, Gud vad det här är sjukt, du sitter här i ett flyktingläger och jag gör inte det. Vi har sådan fruktansvärd tur som bor i Sverige!

Vad förvånade dig?

– Att de här människorna, som har gått igenom det vi aldrig kan föreställa oss, var så öppna och ville dela med sig av sina historier. Deras fokus var inte på sig själva utan att jag som besökare skulle känna mig välkommen. Det kändes så fint.

Vad fick du för intryck av Plan Internationals arbete?

– Jag är så imponerad. Alla som arbetade för Plan International var magiska, sådana eldsjälar! Vi på Musikhjälpen hade inte klarat vårt uppdrag utan dem. Att få komma till deras barnvänliga plats i flyktinglägret Ntendeli var bland det mäktigaste på hela resan. Här får barn vara barn. Det var en av de lyckligaste dagarna, jag log så mycket att det började göra ont i mungiporna.

Du har sagt att den här resan har förändrat ditt liv, på vilket sätt?

– Jag har blivit mer medveten. Resan har fått mig att inse hur ofta man klumpar ihop flyktingar som en grupp och inte ser dem som individer. Jag är också så frustrerad på Sverige och hela världen för att vi blivit så främlingsfientliga. Hur kan vi dra åt det hållet när vi upplever den värsta flyktingsituationen på länge? Nu när jag faktiskt sett hur det är att vara flykting kommer jag våga ta debatten på ett annat sätt. Jag kommer inte att hålla käften.

BARNRÄTTSPATRULLEN

FADDERRESA 2017

FÖLJ MED PÅ EN OFÖRGLÖMLIG RESA

ÖSTTIMOR PÅ HÖSTLOVET
oktober/november 2017

VÅREN 2018

DOMINIKANSKA REPUBLIKEN PÅ SPORTLOVET
februari/mars 2018

Minimum 20 deltagare krävs för att en resa ska bli av.
 Mer information på: www.plansverige.org/res-med-plan
 Nyfiken? Besök blogg.plansverige.org

För frågor och anmälan kontakta Åsa Malmqvist via e-post:
asa.malmqvist@plansverige.org eller telefon 08-58 77 55 00.

Tävling!

I det här numret av **Barnens framtid** har vi en tävling!
 Vi hoppas att du vill vara med!

Temat i det här numret är ju urbanisering – alltså att allt fler av världens invånare flyttar från landsbygden till städerna. En förändring som väcker många känslor och som är både smärtsam och spännande för den enskilda individen, familjen och hela samhället.

Uppgiften är att skriva en dikt i haiku-form på ett av följande teman – hur det är att leva på landet eller om livet i staden. En haiku är en tredadig versform där första raden ska innehålla fem stavelser, andra raden sju och tredje raden fem stavelser.

Här är två exempel:

<i>Jag vaknar tidigt</i>	<i>Stades lukter känns</i>
<i>Tuppen gal, säden mognar</i>	<i>Sot, sopor, svett och spänning</i>
<i>Vad finns där borta?</i>	<i>Jag minns rosens doft</i>

Enkelt, eller hur? Låt inspirationen flöda och mejla dina alster till tavling@plansverige.org. Både barn och vuxna är välkomna att delta! Vi vill ha dina dikter senast den 17 april.

De bästa dikterna belönas med en Plan-hoodie eller T-shirt och blir dessutom publicerade i nästa nummer av **Barnens Framtid**. Vi ser fram emot många roliga, sorgliga, tankvärda och kreativa förslag!

Redaktionen

#jagärplanfadder

I dagsläget finns det över 80 000 Planfaddrar i Sverige. Genom er insats som faddrar gör ni världen lite bättre och vi vill att ni ska känna er stolta. Berätta gärna att ni är Planfaddrar i sociala medier med hashtaggen **#jagärplanfadder** – med er hjälp kan vi få fler att engagera sig och kämpa tillsammans med oss för barns rättigheter.

Stort tack för ditt bidrag!

I det här numret av **Barnens Framtid** skickar vi med 2016 års landrapport som berättar om de insatser som gjorts i landet där du är fadder och vad du har varit med och bidragit till. Också du som är Temafadder får en rapport om vad som gjorts inom projekten för Skola, Flicka, Minoritet eller Katastrof beroende på vilket tema du stödjer. I rapporten kan du läsa om vilka resultat som har uppnåtts under året, landets situation och om vad vi har gjort för att försöka förbättra den och livet för människorna som bor där. Som barnrättsorganisation arbetar vi för att barns rättigheter ska respekteras. Alla barn har rätt till bland annat utbildning, en god hälsa och skydd från våld. Vårt mål är att varje barn ska få möjlighet att växa upp och utvecklas i en trygg miljö. Och som Planfadder är du en viktig del i detta arbete. Tillsammans gör vi skillnad!

”WE HAVE A DREAM”

I februari samlades ungdomsrådet i Stockholm för möte och besök på Fotografiska Museet.

Fredagen den 3 februari satt alla i Plan International Sveriges ungdomsråd på tåget, glada och taggade. Det var äntligen dags för ännu en Planhelg, då man får ”gotta” ner sig i barnkonventionen och planera hur man vill att Plan International ska utvecklas i framtiden. På fredagskvällen besökte vi Fotografiska Museet i Stockholm och utställningen ”We Have a Dream” där två från ungdomsrådet – Ida Engblom och Maja Lundqvist – bidragit med var sin bild med budskapet att alla kan göra något för en bättre värld. Ungdomsrådet och Planpersonalen fick en guidad tur och höra gripande berättelser om bland andra unga mödrar, den pakistanska fredspristagaren Malalas Yousafzai och tibetanernas andlige ledare Dalai Lama. Ida och Maja berättade också om varför de är med i projektet.

Denna helg jobbade vi lite annorlunda än vad vi brukar göra. Vi delade upp oss i två grupper: påverkansutskottet och engagemangskottet. Den första gruppen jobbar med att påverka Plan International och har mycket kontakt med styrelsen och det globala ungdomsrådet. Den andra arbetar med att sprida information om barns rättigheter och inspirera unga att engagera sig. Båda utskotten är viktiga, och genom att arbeta målinriktat blir vi mer effektiva och kan utvecklas bättre.

Vi pratade bland annat om att starta en ny kampanj och skaffa mentorer på Plan International Sverige. Vi hann också med att diskutera ett kommande projekt, ”studio Timbuktu”, och lyssna till en föreläsning om Child protection.

Söndagen den 22 januari åkte två från ungdomsrådet till Finland för Nordic Network Meeting, där de träffade ungdomsråden från de övriga nordiska länderna. Syftet med mötet var att under två dagar utbyta erfarenheter kring hur vi arbetar, våra framtidsvisioner och om det finns potential till en gemensam kampanj. Det svenska ungdomsrådet fick lära sig om nya arbetsprocesser, beslutsfattande och kampanjstrukturer – tre viktiga komponenter för vårt framtida arbete. Vi kom även fram till att de nordiska ungdomsråden ska genomföra en musikkampanj tillsammans som ska planeras under 2017. Mer information kommer snart!

Ida Engblom och Maja Lundqvist var med i utställningen "We have a dream" 9 dec 2016–19 feb 2017 på Fotografiska Museet i Stockholm. FOTOGRAF: ALBERT WIKING

Egna tankar kring mötet är att det är otroligt roligt att träffa andra medlemmar och ta till sig hur de arbetar och deras erfarenheter med Plan International. Ett gäng fina målmedvetna ungdomar som är helt fantastiska rent ut sagt!

Vi fick också den glädjande nyheten att Sanjidul, 18 år och från Uddevalla, blev antagen till det globala ungdomsrådet inom Plan International. I mars ska han åka på sitt första möte, till El Salvador. Så här säger han: ”Det känns fantastiskt och ska bli jättespännande att få arbeta globalt. Jag vill lära mig hur det är att arbeta i en global styrelse och vara med och förbättra arbetssättet. Jag vill exempelvis att minst en medlem från ungdomsrådet i Sverige skall ha rösträtt i styrelsen.”

Tova Andersson som har varit engagerad i Plan International sedan hon var tretton år lämnar nu som tjugooftåring över stafettpinnen till Sanjidul i det globala ungdomsrådet. Hon säger att det känns både bra och lite sorgligt, det har varit väldigt roliga och händelserika år, och hon har nu ett gäng grymma vänner utspridda över hela jorden. Hon säger också att hon kommer sakna Plan International, men att det är tid att lämna över till nästa generation som hon vet kommer att göra ett fantastiskt jobb. Vi tackar Tova för hennes fantastiska insats och önskar Sanjidul lycka till.

FÖLJ MED TILL ÖSTTIMOR

– ett av världens yngsta länder och en utforskad pärla i Sydostasien

Upptäck detta fantastiska land före alla andra tillsammans med oss!

I Östtimor finns berg, djungel, orörda rev och naturstränder. Allt detta får vi uppleva i kombination med intressanta projektbesök tillsammans med Plan International Östtimor. Vi kommer att färdas på slingriga vägar uppe bland de grönlädda vackra bergen och vistas nära havet. Och vi får möta människor som kan berätta med egna ord om vårt arbete och vad det innebär för dem.

Du som har fadderbarn i Östtimor får också besöka honom eller henne med familj. Detta brukar vara mycket uppskattat från båda parter! Projekt- och fadderbarnsbesök varvas med olika sevärdheter och naturupplevelser under resan. Resan avslutas med ett par dagar i Singapore.

Resa i oktober/november 2017

Läs mer på plansverige.org/res-med-plan